

**САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАРТ 2016 ОНЫ 9 ДҮГЭЭР
САРЫН 30-НЫ ӨДРИЙН БАЙДЛААР ИРСЭН ӨРГӨДӨЛ,
ГОМДЛЫН СУДАЛГАА**

Санхүүгийн зах зээл дээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй тус Хорооны зохицуулалтын салбар болох үнэт цаас, даатгал, бичил санхүүгийн байгууллагуудын хөрөнгө оруулагч, үйлчлүүлэгчдээс 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр буюу 2016 оны эхний гурван улирлын байдлаар ирүүлсэн өргөдөл, гомдолд судалгаа, дүн шинжилгээг хийлээ.

Тайлант хугацаанд Хяналт шалгалтын газарт нийт 377 өргөдөл, гомдол ирсэн байна. Үүнээс салбар тус бүрээр ангилбал:

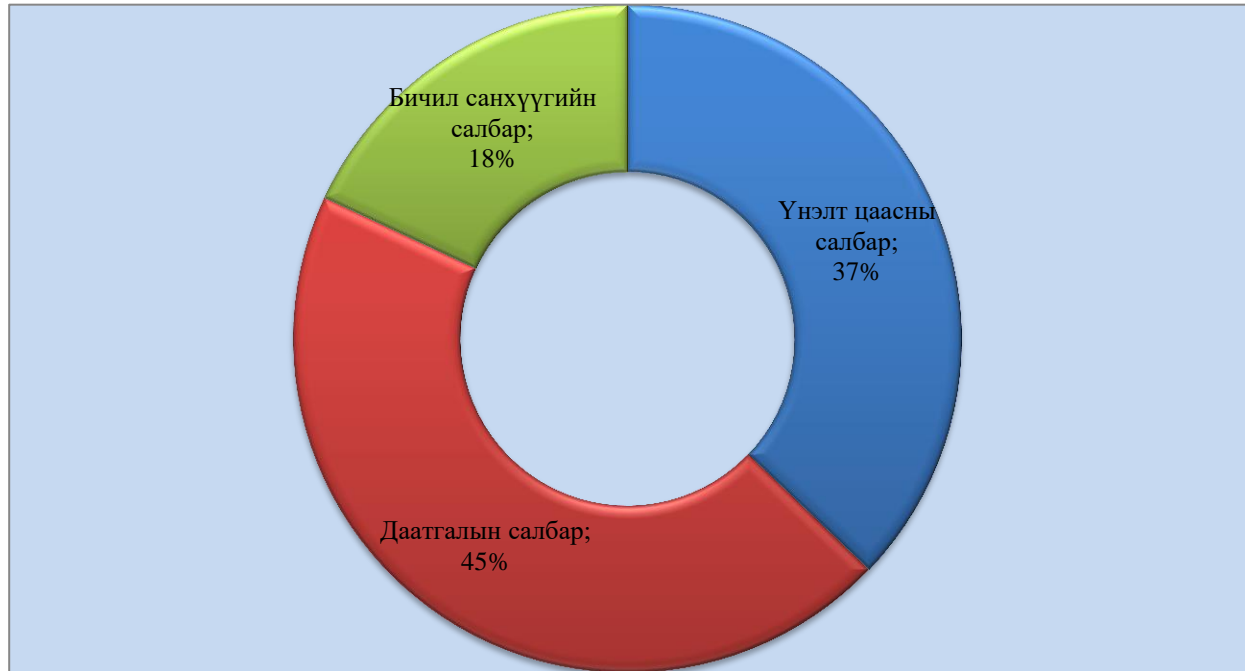
Үнэт цаасны салбарт – 140

Даатгалын салбарт – 169

Бичил санхүүгийн салбарт – 68 өргөдөл, гомдол тус тус ирүүлсэн байна.

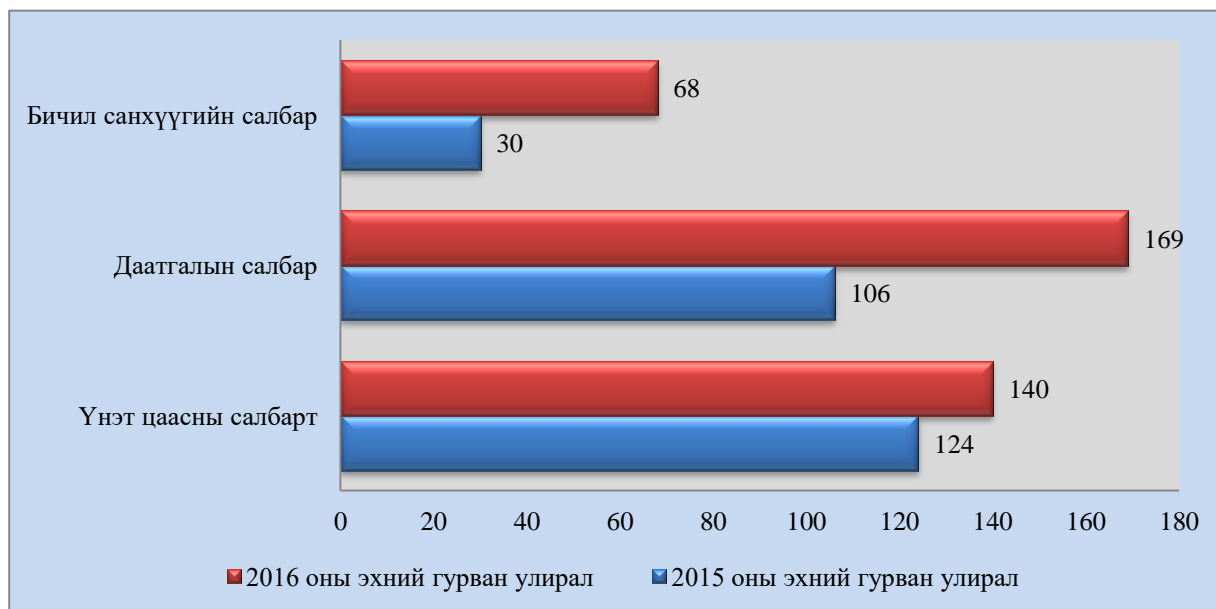
- Хөрөнгө оруулагч, үйлчлүүлэгчдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг салбар тус бүрээр графикаар харуулвал:

График 1

- 2015 оны эхний гурван улирлын өргөдөл, гомдлын тоог 2016 оны мөн үетэй харьцуулвал:

График 2

Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн байдал:

Хяналт шалгалтын газарттайлант хугацаанд хөрөнгө оруулагч, үйлчлүүлэгчдээс нийт 377 өргөдөл, гомдол ирснээс:

Шийдвэрлэх шатандаа байгаа - 17 өргөдөл, гомдол байна. Үүнээс:

Хугацаандаа, судлагдаж байгаа өргөдөл, гомдол - 17

Хугацаа хэтрэн судлагдаж байгаа өргөдөл – 0

Шийдвэрлэж, хариу өгсөн – 360 өргөдөл, гомдол байна. Үүнээс:

Хугацаанд нь шийдвэрлэсэн өргөдөл – 359

Хугацаа хэтэрч шийдвэрлэсэн өргөдөл – 1

Шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа **20 хоног** байна.

Хамгийн богино хугацаа – 2 хоног

Хамгийн урт хугацаа – 68 хоног

Шийдвэрлэлтийн хугацааг салбараар ангилвал /хоног/:

Үнэт цаасны салбарын өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа – 21

Даатгалын салбарын өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа – 21

Бичил санхүүгийн салбарын өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа – 19

Өргөдөл шийдвэрлэлтийн процесс, авах арга хэмжээний цар хүрээ харилцан адилгүй байгаагаас хамааран шийдвэрлэлтийн хугацаааар өөр өөр байгаа хэдий ч шийдвэрлэлтийн дундаж хугацааг богиносгох зорилготой ажиллаж байна.

1. Үнэт цаасны салбарт ирсэн өргөдөл, гомдол:

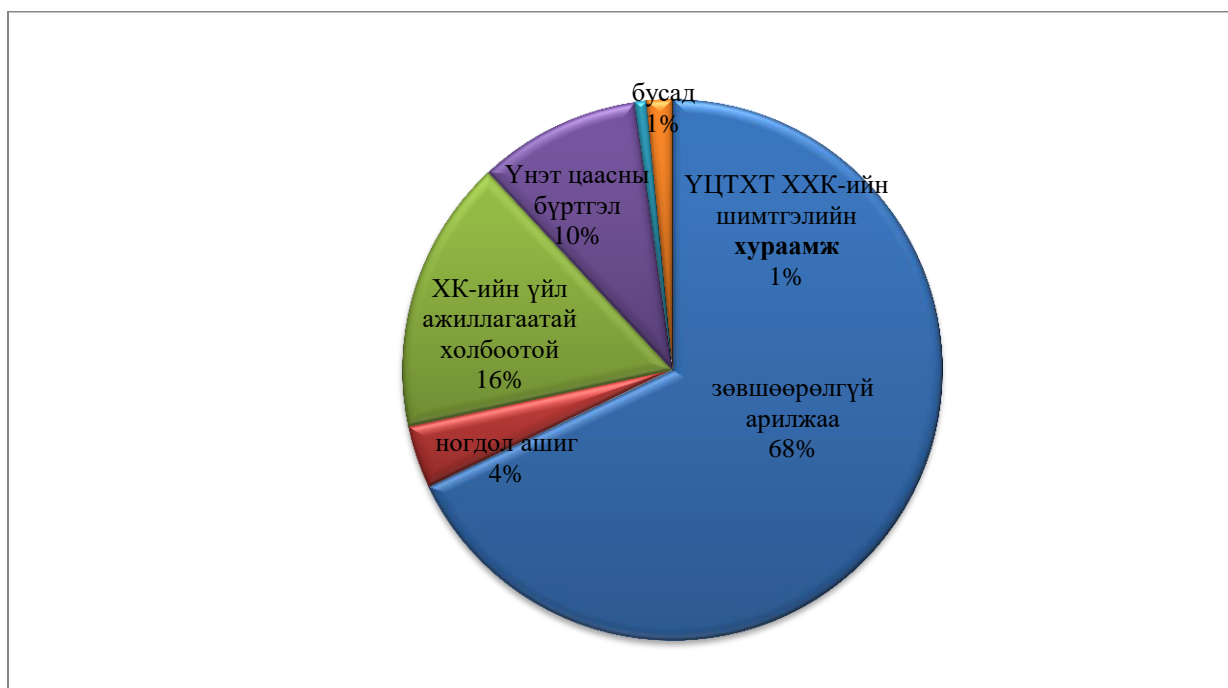
2016 оныг хүлээн гурван улиралд үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалтын байгууллагуудын үйл ажиллагаатай холбоотой нийт 140 өргөдөл, гомдол ирснээс 134 өргөдөлд хууль, журмын дагуу хянаж холбогдох хариуг өгсөн бөгөөд 6 өргөдөл хяналтын шатандаа судлагдаж байна.

Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэхэд “Монголын хөрөнгийн бирж” ХК, “ҮЦТХТ” ХХК, болон үнэт цаасны компаниудаас тогтмол холбогдох тайлбар, материалыг гаргуулан авч хянан шалгадаг.

Дээрх өргөдөл, гомдолд хувьцаат компанийн ногдол ашиг, хувь, үнэт цаасны бүртгэл, брокер, дилерийн компаниар эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүй зарагдсан хувьцаа, болон тэдний үйл ажиллагаатай холбоотой өргөдлүүд тус тус ирсээр байна.

- Нийт ирсэн өргөдөл, гомдлыг төрлөөр нь ангилвал:

График 3

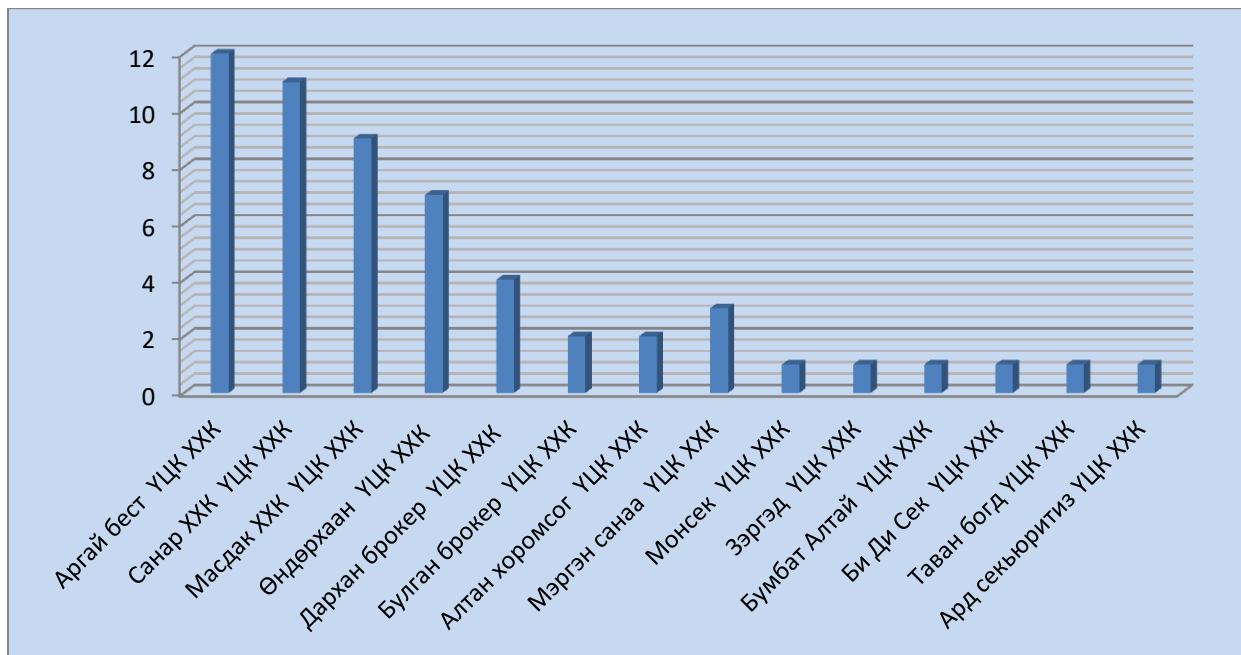
Харилцагчдаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг хуулийн хугацаанд хянан шийдвэрлэж дараах мэргэжлийн оролцогч байгууллагуудад харилцагчдын хохирлыг барагдуулах үүрэг өгч хохирлыг барагдуулан ажиллаж байна.

Үнэт цаасны салбарт ирж буй нийт өргөдлийн 68% нь эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүй хийгдсэн арилжаа эзлэж байгаа бөгөөд үүнээс 52% нь тус Хорооны тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа явуулж буй нэр бүхий 14 брокер, дилерийн компаниудаар дамжуулан

арилжаалагдсан бол үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл нь хүчингүй болсон 17 брокер, дилерийн компаниар дамжуулан хийгдсэн өргөдөл, гомдол 48%-ийг эзэлж байна.

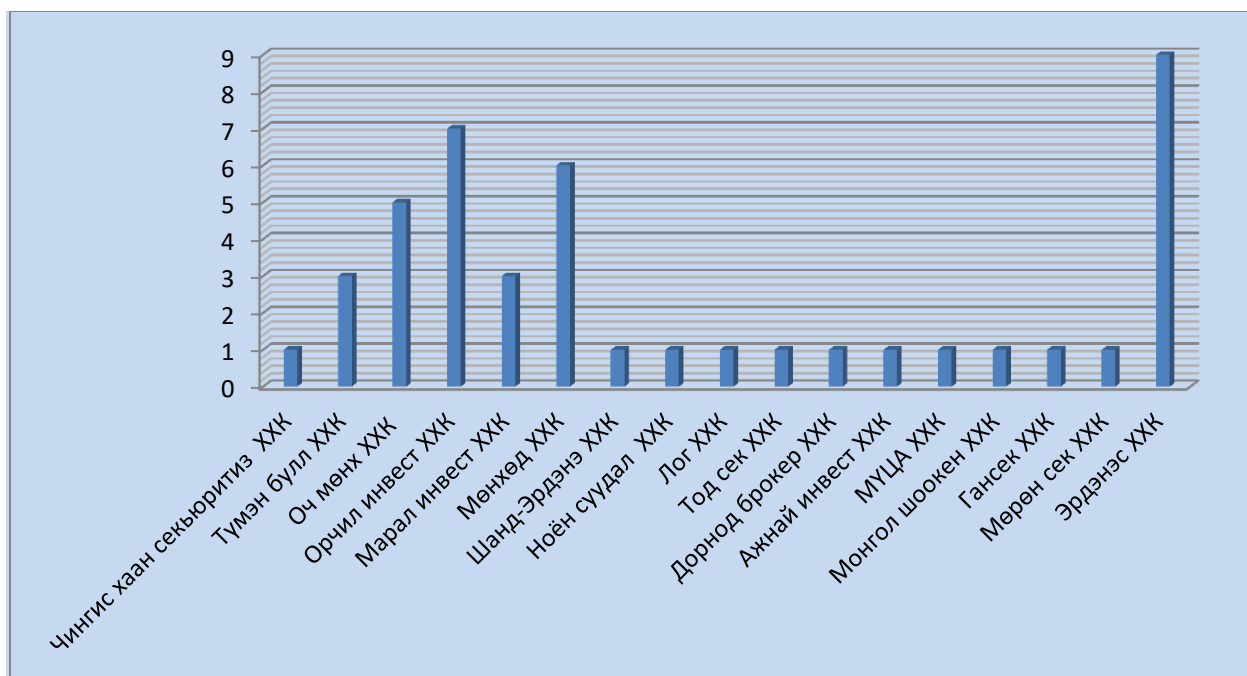
Дээрх зөвшөөрөлгүй арилжаалагдсан гэх үйлдэл нь 1996 оноос 2008 оны хооронд хийгдсэн байх бөгөөд үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй үнэт цаасны компаниудад хандан ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг доорх графикаар харууллаа.

График 4

- Тусгай зөвшөөрөл нь хүчингүй болсон үнэт цаасны компаниудад хандан ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг хувьчлан харуулвал:

График 5

Мөн хувьцаат компанийн бүртгэл болон хаяг байршил, хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэртэй холбоотой асуудлаар, ногдол ашгийн талаарх мэдээлэл авахыг хүссэн өргөдөл, гомдлууд ирүүлж байна.

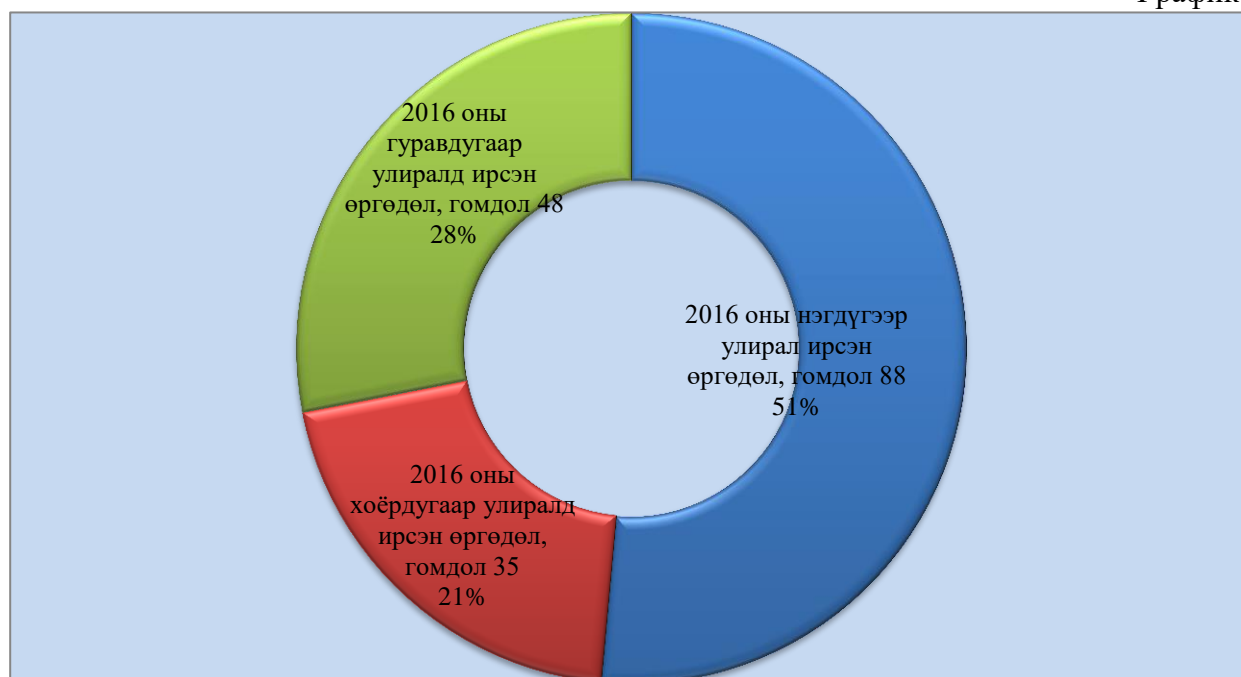
2. Даатгалын салбарт ирсэн өргөдөл, гомдол:

2016 оны 3 дугаар улиралд даатгалын салбарт даатгалын үйл ажиллагаа, даатгалын нөхөн төлбөртэй холбоотой нийт 48 өргөдөл, гомдол ирснээс 40 өргөдөл, гомдлыг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэсэн бөгөөд 8-н өргөдөл, гомдол хянагдаж байна.

Өргөдөл, гомдлыг даатгалын төрлүүдээр авч үзвэл Жолоочийн хариуцлагын албан журмын, Автотээвэр буюу Тээврийн хэрэгслийн, Орон сууц, зээлдэгчийн эрсдэлийн, Ажилчдын гэнэтийн ослын, Мэргэжлийн хариуцлагын, Үл хөдлөх хөрөнгийн, Бизнес эрхлэгчдийн цогц даатгал, Гэрлэлтийн улсын даатгал, даатгалын хохирол үнэлгээний тайлан, дүнг шалгуулах, болон Хорооноос батлагдсан дүрэм, журмыг хэрхэн ойлгох талаар даатгалын компануудаас ирүүлсэн хүсэлтүүдийг хуулийн дагуу урьдчилан шийдвэрлэж нийт 130,068,822.00 (нэг зуун гучин сая жаран найман мянга найман зуун хорин хоёр) төгрөгийн даатгалын нөхөн төлбөрийг төлүүлж ажилласан байна.

- 2016 эхний гурван улиралд ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг харьцуулан харуулвал:

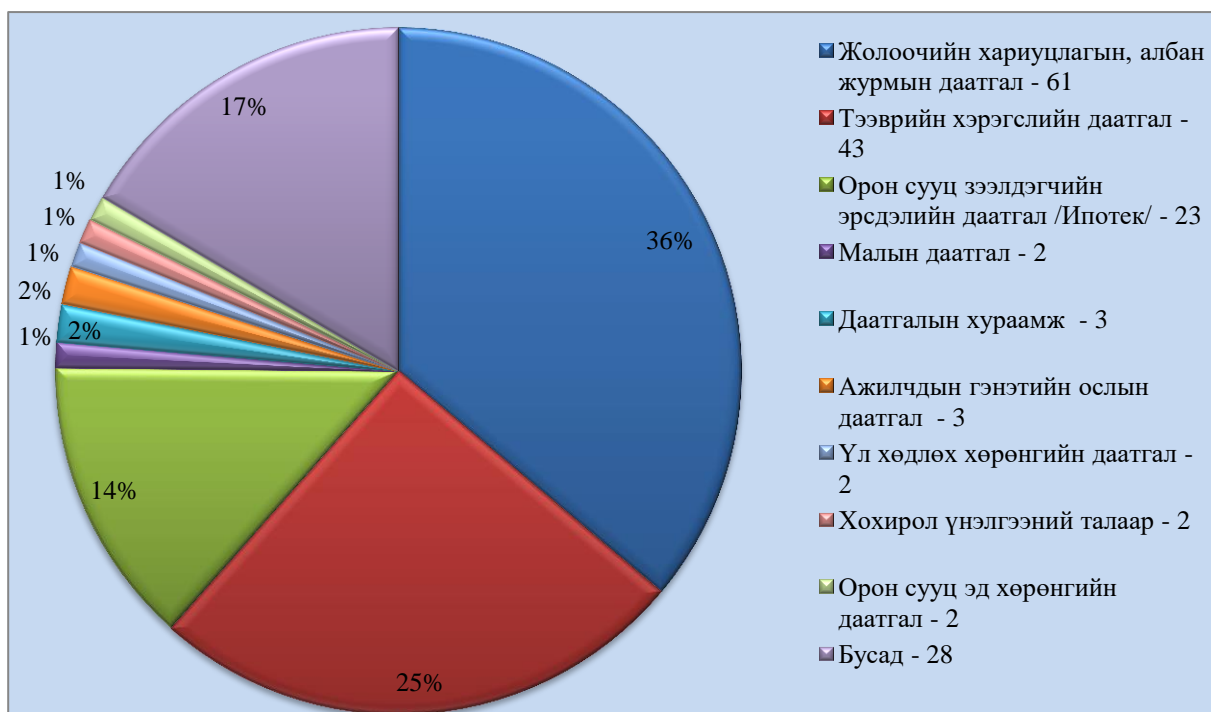
График 9

2016 оны эхний гурван улирлын байдлаар даатгалын салбарт ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг бүтээгдэхүүний төрлөөр ангилан харуулвал Жолоочийн хариуцлагын, албан журмын даатгал 36 хувь буюу хамгийн өндөр байх бөгөөд Тээврийн хэрэгслийн даатгал 25 хувь, бусад төрлүүд 17 хувийг тус тус эзэлж байна.

➤ Бүтээгдэхүүний төрлөөр харуулвал:

График 11

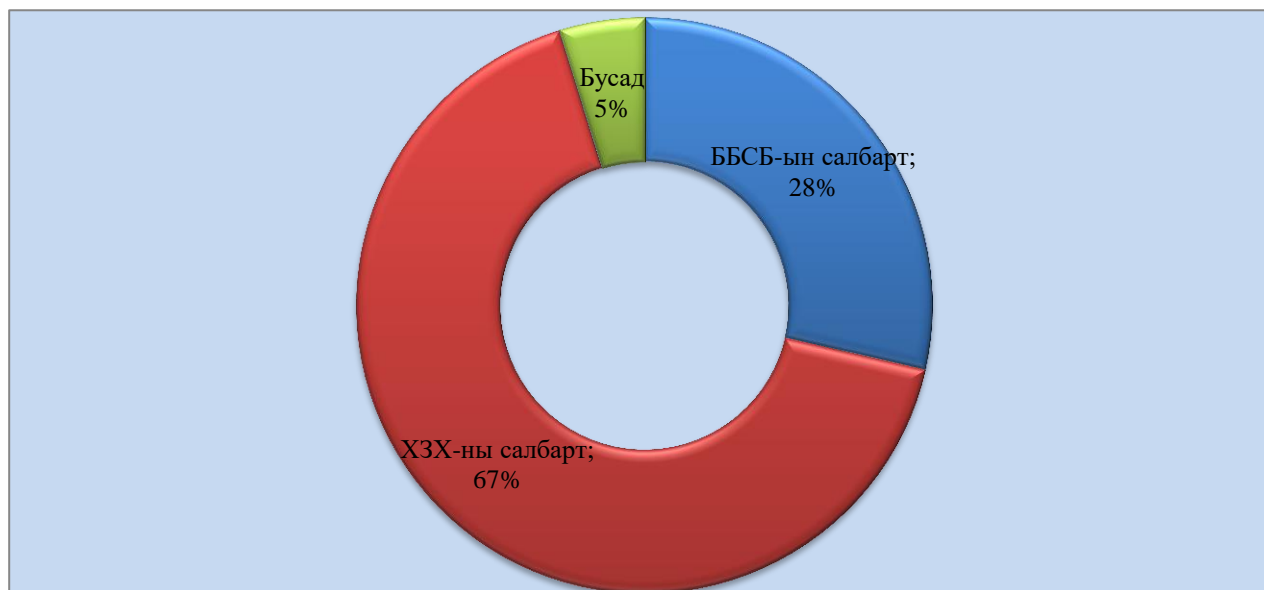
2016 оны эхний гурван улиралд даатгалын салбарт иргэн, аж ахуйн, нэгж байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг хууль тогтоомжийн хүрээнд хугацаанд нь урьдчилан шийдвэрлэж нийт 130,068,822.00 (нэг зуун гучин сая жаран найман мянга найман зуун хорин хоёр) төгрөгийн даатгалын нөхөн төлбөрийг төлүүлэн даатгуулагч, үйлчлүүлэгчийн эрхийг хамгаалж, хохирлыг барагдуулан ажилласан байна.

3. Банк бус санхүүгийн байгууллагын болон Хадгаламж зээлийн хоршооны үйл ажиллагаатай холбоотой ирсэн өргөдөл, гомдол:

Бичил санхүүгийн салбарт 2016 оны нэгдүгээр улиралд 22, хоёрдугаар улиралд 25, гуравдугаар улиралд 21 нийт 68 өргөдөл, гомдол ирүүлсэн байна. Үүнээс гуравдугаар улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой 6, хадгаламж зээлийн хоршооны үйл ажиллагаатай холбоотой 14, бусад үйл ажиллагаатай холбоотой /ломбард/1 өргөдөл, гомдол тус тус ирсэн байна.

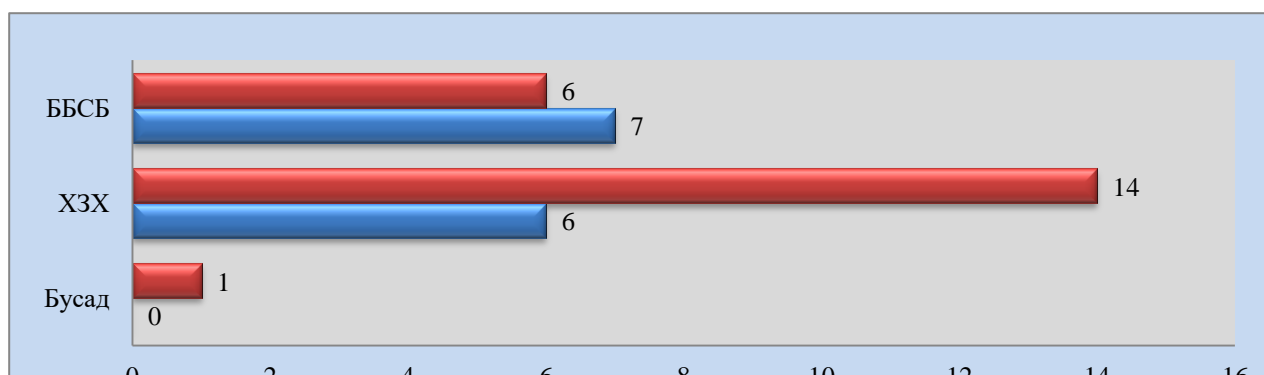
- Өргөдөл, гомдлыг хувиар харуулвал:

График 12

Бичил санхүүгийн салбарт 2016 оны 3 дугаар улирлын байдлаар ирсэн өргөдөл, гомдлыг 2015 оны 3 дугаар улиралтай харьцуулвал:

График 13

Хадгаламж зээлийн хоршоодын салбарт ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыгөмнөх оны мөн үеийн 3 дугаар улирлын байдалтай харьцуулбал 55 хувиар эхэссэн байна.

ХЗХ-ны хувьд Нийслэлийн төсөл хөтөлбөрөөр хэрэгжиж буй төслийн хүрээнд орж ирсэн мөнгийг хэрхэн зарцуулж байгаа болон бусад асуудлууд дээр ХЗХ-ны удирдах албан тушаалтан болон гишүүдийн санал зөрөлдөх, зээл олгохдоо хүүг урьдчилан суутгадаг, барьцаа хөрөнгөтэй холбоотой асуудлууд их гарч байна.

Энэхүү асуудлыг шийдвэрлэхдээ тухайн ХЗХ-той холбогдон тухайн өргөдөл гомдлын тухай мэдээлэл болон баримтуудыг авах, шаардлагатай тохиолдолд газар дээрх үзлэгийг хийж, холбогдох хуулийн дагуу шат дараалсан арга хэмжээг авч ажиллаж байна.

ББСБ-уудын хувьд өргөдөл, гомдлын дийлэнх хувийг зээлийн барьцаа хөрөнгийг буцаан олгох болон барьцаанаас чөлөөлөөгүй, хувь хүний мэдээллийг олон нийтэд задруулсан, зээлийн алданг буруу бодсон асуудлууд эзэлж байна. Мөн зээлээ бүрэн төлж барагдуулсан зээлдэгчдийн мэдээллийг зээлийн мэдээллийн санд тухай бүр шинэчлэн хүргүүлдэггүй, ББСБ-уудын зээлийн хүүгийн хэмжээ өндөр, зээлийн графикт тусгагдаагүй хүүг урьдчилж авдаг гэх мэт асуудлуудыг холбогдох хууль, журмын дагуу тухайн ББСБ-д албан бичиг хүргүүлэн арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Бусад өргөдөл гомдлын тухайд ББСБ, ХЗХ-дын тусгай зөвшөөрлийн дор барьцаалан зээлдүүлэх болон хувь хүн зээл гаргаж иргэдийг төөрөгдүүлсэн болон ломбард өндөр хүүтэй зээл олгож, зээлийн дарамтад оруулж байна гэх асуудлууд байна.

--- ----